

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX.

V Celovcu, 14. avgusta 1901.

Štev. 33.

Vabilo na poučen shod,

katerega priredi

„Zveza slovenskih posojilnic v Celju“

za koroške slovenske posojilnice

v četrtek dne 29. avgusta 1901. leta ob 2. uri popoldne v dvorani „doma katoliških rokodelskih pomočnikov“ v Celovcu

s sledečim vsporodom:

1. Poročilo in posvetovanje o novi združni postavi in obvezni reviziji.
2. Pouk o sestavi letnih računov.
3. Razni nasveti.

Poročevalci bodo sledeči gospodje: inženir Miha Vošnjak, t. č. predsednik; odvetnik dr. Ivan Dežko, t. č. podpredsednik in pravni zastopnik, ter Franjo Jošt, tajnik in nadzornik omenjene Zveze.

Z ozirom na veliko važnost predmetov, ki se bodo na tem shodu razpravljali, je pričakovati, da bode vsaka koroška slovenska posojilnica po več odbornikih ali odposlancih zastopana.

Koroški pododbor.

Kam jadramo?

Žalostno stanje naše države pojasnuje nek dopis, ki ga ima dunajski list „Vaterland“ iz Inomosta (dne 7. avg. 1901, št. 214):

„Večina naših mest je v oblasti nemških radikalcev. Nekdaj tako ponosna liberalna stranka, kje je zdaj? Ljudje, ki so si upali kazati kaj prepričanja, odhajajo, drugi bojazljivi pa letó za radikalno druhaljo in vpijó ž njo. Predrzo in nesramno se je nemški, Avstriji sovražni, radikalizem utihotapil v c. kr. urade; in najžalostnejše na celi stvari je, da se merodajni krogi za vse to ne brigajo več. In vendar, mislimo, bi imeli uradniki, predstojniki uprave po svoji službeni prisegi dolžnost, odločno postopati proti uradnikom, ki se udeležujejo protiaustrijskih demonstracij, imeli bi dolžnost, opomniti jih, da so v Avstriji nameščeni, ter da so prisegli biti zvesti cesarju. A vse gre, kakor gre, patriotizem se podkopava in stori se vse, da bi oslabela dinastična misel, ljubezen do cesarja! Poglejte enkrat nemška radikalna društva, shode,

zbore, in štejte c. kr. uradnike, ki se jih udeležujejo. Mi proklinjamo vsako agitacijo za Nemčijo proti Avstriji, ker ljubimo Avstrijo in vladarja. Za c. kr. uradnike je nezmerna nesramnost, dà, preamljanje prisega, če se takih agitacij udeležujejo.“

Morebiti smemo še ostreje soditi in reči, da se c. kr. uradniki ne le udeležujejo protiaustrijske agitacije, da brez teh uradnikov bi taka agitacija sploh bila nemogoča. Kmet, obrtnik in delavec imata preveč skrbi za svoj obstanek, kot da bi utegnila udeleževati se nemških „kneip“, ter vsakteri obrtnik ali kmet, ki se te komedije udeležuje, prišel bo prej ali sleje na kant. Uradniku pa se te nevarnosti ni bati — saj država, davkoplačevalci, skrbé za vsak slučaj. Če danes vse zapije, prvega dobi zopet plačo. Naši uradniki naj bi pomislili, kaj so ljudstvu dolžni, ki jih tako sijajno plačuje, ki za nje skrbi, bolj kot za katerikoli drugi stan; oni naj bi pomislili, da so dolžni državi in ljudstvu služiti, ne pa ljudstvo izprijeti s svojimi nečimurnimi časniki in govori.

XVI. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

V Mariboru se je v četrtek dne 9. avgusta vršila 16. glavna skupščina za nas prepomenljive šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Na zborovanje je došlo okrog 300 skupščinarjev v raznih stranij. Na kolodvoru ni bilo slovesnega sprejema. V frančiškanski cerkvi je bila ob 1/2 10. uri sv. maša, na to pa v „Narodnem domu“ sprejem došlih gostov in zborovanje.

V imenu mariborskih Ciril-Methodovih podružnic sta došle pozdravila gospa in gospod dr. Glaser, v imenu mariborskih Slovencev g. prof. dr. Anton Medved, v imenu „Čitalnice“ g. notar Firbas. Gospodična Ela Marinova je podala prvomestniku krasen šopek in deklamovala lepo pesnico. S cvetjem so skupščinarje pozdravile mariborske Slovenke.

Zborovanje otvori g. prvomestnik monsignor Tomo Zupan, naglašajoč pomen in delovanje naše šolske družbe. — O družbenem delovanju v minulem letu poroča glavni tajnik, g. Anton Žlogar. Najprej naglašá zasluge Slomšekove za slovensko šolo in preide na to na ustanovitev družbe

sv. Cirila in Metoda, ki je osnovana v njegovem duhu. Narodno ženstvo je glavna opora družbi. Vodstvo je razposlalo v zadnji dobi okoli 1314 raznovrstnih listin. Zdaj šteje družba 78 mešanih, 30 moških in 36 ženskih podružnic s približno 10.000 člani. V osnovi so štiri nove podružnice. V preteklem letu je družba napredovala za pet podružnic. Število družbenih pokroviteljev se bliža tretji stotini, prirastlo jih je iznova deset. Podružnice so prirejale tudi shode, predavanja in zabave.

Družbeni šolski zavodi so sledeči: 1. Najstarejše je družbeno zabavišče ali otroški vrtec v Celju, v kateri je zahajalo 64 otrok; vodijo ga č. šolske sestre. — 2. Zabavišče v Mariboru obiskuje 54 otrok. Tukaj je matica-hiša onih č. šolskih sester, katere so po naših šolskih zavodih glavna opora naši družbi in po dosedanjih skušnjah za stalnost naših šol neizogibno potrebne. — 3. Eno razredna dekliška šola na Muti s 36 deklicami. — 4. Narodna šola v Št. Rupertu pri Velikovcu, mešana trirazrednica s 164 učenci; isto tako v oskrbi č. šolskih sester. Ker so deželni zakoni in predpisi gledé pravice javnosti pri zasebnih zavodih na Koroškem in Štajerskem nekoliko bolj obteževalni, je imelo družbeno vodstvo težkoče, a ima trdno nado, da jih bo slednjič srečno premagalo.

Na Primorskem imamo: 5. Zabavišče v Podgori pri Gorici z 71 otroci. — 6. Drugo zabavišče v Podgori pri Gorici, katero pohaja 41 otrok. — 7. Zabavišče v Pevmi pri Mostu šteje 56 otrok. Semkaj prištejemo tudi zavode „Šolskega doma“ v Gorici, kajti brez podpore naše družbe bi ta ne vspeval, in naša družba bi sama toliko za goriško mladež ne mogla storiti, kakor se v istini ondi žrtvuje. To so: 8. Otroški vrtec v ulici sv. Klare. Zbiral je v svojih prostorih 76 otrok. — 9. Otroški vrtec v ulici Cipressa je pohajalo 63 otrok. — 10. Otroški vrtec „Pod Kostanjevico“ z 58 otroci. — 11. Zasebna ljudska šola s pravico javnosti, šestrazrednica, v Križnih ulicah s podružnico v ulici Cipressi, skupaj z desetimi razredi in 582 učenci. — 12. Dekliški pripravljalni tečaj za žensko izobraževališče s 53 učenkami. — 13. Deški pripravljalni tečaj za srednje šole s 35 učenci. — 14. Dekliška obrtno-nadaljevalna šola z dvema razredoma z 38 učenkami. — 15. Strokovna dekliška

PODLISTEK.

Kako je Grofova Neža botrovala.

(Poslovenil Borovski.)

Neža ji je bilo ime, in dve leti je bila omožena z Grofovim Nacem, malim posestnikom v Žuželčah. Njen jezik ni bil rad za zobmi in usta je imela na pravem mestu, to se pravi pod nosom, kakor vsi ljudje, samo da so bila usta skoraj malo premajhna za živahno klepetajočo, ki je vedno nemirno tičala za belimi zobmi; ali ravno ta živahna klepetajoča je dala Neži moč in nadvlado. Če je začel ta mlin klopotati, potem je njenemu možu vedno zmanjkalo sape, to se pravi, on ni prišel do besede in zmerom se je moral umakniti premagan in poteptan. Drugače je bila Neža doma iz Gorič, to je precej daleč gori; rada se je nosila po mestno in nobel in že zaradi tega, ker je bila Grofica, je mislila, da je več ko vse Žuželče — a kljub vsemu temu ji ni bilo treba nositi pretežke glave. Nac je bil drugače ravno narobe od svoje žene; kazal se je nekako neotesanega in neokretnega; svoj „grofovski“ naslov bil bi prodal za desetico ali še boljše kup; dar jezika mu ni bil dan, ali imel jo je prav debelo za ušesmi.

Leto dnij je slonela na ramah Grofovih težavna služba botrov pri sosedu Oniču; to službo so opravljali jako resno in posebno Neži je bilo to, kakor je bila tudi sama, nekaj visokega.

Bilo je prve dni meseca svečana, ko se prikaže Oničeva hiša nekega jutra v belih zastavah

— na hodniku namreč je visela cela vrsta belih in pisanih pleníc — notraj v hiši pa je pel mal angelček, ki je ravno prišel iz nebes, svoje prve nebeške pesmi, ki so bile pa vse drugo, le ne nebeške. — Tako je prišel slovesen trenutek, ko bi se imeli Grofovi prvokrat prikazati v službi botrov. Ker je bil novoprišedši, najmlajši Onič princ, tako je mislil Nac, da je na njemu, držati malega paglavca pod krstno vodo. Pripravil je tudi že vse za na krst: počrnil je svoje škornje, osnažil svojo nedeljsko obleko, obril se, itd.

Sredi tega napravljanja ga vpraša njegova ženkica: „Kaj pa delaš? Greš-li v mesto?“

„Kaj ne misliš,“ pravi smehljaje se Nac; „prej moram izvršiti svojo botersko dolžnost in pomagati župniku narediti iz Oničevega princa pravega kristjana!“

„Kaj še, možicelj,“ se odreže Neža, „tu grem jaz sama!“

„To pa že ne, saj je fant!“

„Sevé fant, in še le kakšen! — Povem ti, pravi čudež — Bog ga ohrani — lep kakor angele in kako moder! Že zdaj mu oči štrlijo same radovednosti — povem ti, v 14. dneh zna se ta fant že pokrižati; iz tega fanta bo enkrat nekaj posebnega, župnik ali škof, ako se le prav drži pri krstu. Takega otroka se mora posebno lepo držati pri krstu in treba ga je župniku priporočiti — tega pa ti ne znaš, si prerobati in preokoren; tudi mu je treba izmisliti lepo, dolgo ime — eno ime ne zadostuje, — temu otroku moramo že več imen dati, kakor dajo cesarskim otrokom . . .“

„Beži, beži, ne delaj se smešno!“ jo prekine Nac.

„Tako, ti teleban, smešno, smešno? Povem ti, gosposki v mestih dajo vsem svojim otrokom po več imen — bodo že vedeli, zakaj, so vedno modrejši kakor kmetje; kaj takega zamoremo že mi tudi in jaz vem, kaj se spodobi.“

Nac spozna, da je vsak prepir zastoj; takoj se tudi umakne, obesi svojo obleko zopet v omaro in pusti voljo svoji ženici.

Uro pozneje prinese Neža nekrščenega mladega Oniča na beli blazini, pogrjnjenega z lepo svilnato ruto, v izbo in ga položi varno na mizo. Nacu pravi: „Tu mi pazi na fanta, da se jaz oblečem in napravim; ali ne odgrinjaj mi ga! Babica mi je zaukazala, imeti fanta vedno zagrjnjenega, drugače se prebudi — to ni zdravo.“

Nac obljubi ubogati, Neža pa gre v svoje stanovanje, da se dostojno napravi za resno in slovesno pot. Dolgo je to trajalo in Nac postane nemiren. Sili ga tudi neka skrivna radovednost. Počasi se približa blazini, nekoliko premišljuje, odgrne previdno odejo in ogleduje za dopadenjem speče dete. Tu mu pride hudomušna misel v glavo. Malo se posmeji na tihem, zdelo se mu je tako lepo, ženkico malo strašiti, predno se podá na pot; zdaj je storjen tudi že sklep, in takoj začne izvrševati svojo nakano. Previdno in rahlo vzdigne fanta iz blazine, nese ga v zadnjo sobo, položi ga na postelj in ga toplo odene. Potem vzame iz mize veliki, lesen „valjček za nudeljne“, ga dene na blazino, kjer je bil prej otrok in ga skrbno zagrne s svilnato ruto.

Konečno se prikaže med durmi Neža liki izhajajoče solnce v prav mestni opravi; obraz se ji sveti samega veselja. Blazino poškopri z žegnano

šola za umetno vezenje in belo šivanje s 23 učenkami. — 16. Strokovna dekliška šola za krojenje in šivanje vrhne obleke s 40 učenkami. — 17. Deška obrtno-nadaljevalna šola s tremi razredi s 110 učenci. — „Šolski dom“ preskrbuje odgojo in pouk 1076 učencem in učenkam s 25 učiteljskimi močmi.

Na Tržaškem ima družba: 18. Otroški vrtec na Greti, kateri vzgaja 54 otrok in 19. Otroški vrtec v Rojanu s 74 otroci. — 20. Deška četvero-razrednica pri sv. Jakobu v Trstu je štela 275 dečkov. — 21. Dekliška četvero-razrednica z 260 deklicami pod vodstvom č. šolskih sester.

Poleg teh pa družba podpira: 22. Privatni otroški vrtec gospe A. Germekove pri sv. Ivanu pri Trstu s 50 otroci. — 23. Privatni otroški vrtec gdč. Dr. Gregorčičeve v Škedenju pri Trstu istotako s 50 otroci in — 24. Privatni otroški vrtec gdč. Ant. Čargave v Rokolu s 64 otroci. — Celo na Kranjskem je morala naša družba priskočiti šolstvu na pomoč. Vsled tega je nastal 25. Otroški vrtec v Trziču na Gorenjskem, ki zbira v svojih prostorih 52 otrok.

Poročevalec se dalje spominja posameznih dobrotnikov družbe. Poseben vir dohodkov za družbo so si že pred leti omislili slovenski trgovci s tem, da so zalagali razne potrebščine, tako, da imamo sedaj v korist družbe sv. Cirila in Metoda: vžgalice, kavo, svinčnike, platno, milo, cilindre svetilnic, voščilo, razglednice in cigaretne ovitke.

Kdor v požrtvovalnosti omahuje za družbo, temu bodi v bodrilo zaklicano: „Poglej otroško armado naših 25 zavodov, broječo okoli 2500 duš — ali ni vredna, da ji pomagáš s svojim darom oboroževati tudi ti?! Kdo bi se drznil razpršavati tako armado, da bi ob enem ne izdal svoje materiščine?“ — Družba je poslala na razne kraje 3092 knjig, zvezkov; pisalnega in risalnega orodja pa za 196 K 81 v.

G. tajnik je končal svoje poročilo s krepkim pozivom, ki naj bi našel odmeva po vsem Slovenskem: Slavna skupščina! Ko ste slišali, da kruta smrt tako neusmiljeno pobira najmarljivejše delavce na kulturnem pozorišču našega naroda, ali Vas, katerim bije srce za vero in dom, ne bo ta okolnost spodbujala k ponovljenemu delovanju za napredek in blagostanje našega milega rodu. Predpogoj temu pa je dobro osnovano šolstvo, za katero družba sv. Cirila in Metoda zastavlja svoje moči, željno čakaje tistega dne, ko jej postavno v to zavezana država odvzame težko breme s tem, da sama zasnuje zvestim Slovence narodne šole povsod, kjer jih še pogrešajo. O ko bi bili drž. činitelji nadaljevali, kar so bili pred pol stoletjem po nasvetu Slomškovem osobito za naučnega ministra Leva Thuna pričeli, ne bi bili zabredli v take navskrižnosti, ki povzročajo zdaj narodne borbe mej sosedih, kateri bi morali biti sodržavljeni ravnopravni v dejanju, ne pa samo na papirju. In prej ga ne bode mirú, dokler tlačeni narodi ne dosežejo svojih pravic osobito na šolskem polju.

Zato pa čujmo vsi svojega največjega pedagoga, prvaka slovenskega šolstva Slomškega, in ravnajmo se po njegovih besedah, ki kliče: „Tirjajmo svoje pravice, pa po modrosti in pravi meri, naj slovenščina v ljudski šoli ostane . . . Prostemu ljudstvu bo slovenščina toliko več veljala, za ko-

vodo in pravi: „Tako, zdaj hočemo iti v božjem imenu . . . popoldne prideš malo na gostijo h Krajcarju!“

S tem vzame blazino in se hitro odpravi skozi duri. Vse to se tako hitro godi, da Nac ne najde časa izpregovoriti besedico; cela reč ga tudi tako veselí, da se ne more odločiti, storiti konec celi šali. — Računal je z vsi gotovostjo, da bo ženkica pogledala na otroka, predno se podá na pot. — Ko je Neža s svojim „otrok“ odšla, se lotijo Naca hude misli in čim dalje premišluje, tem bolj se ga prime skrb zaradi nasledkov, kateri bi mogli priti iz te šale. Stopi pred bišo in hoče zaklicati za svojo ženo, da je nekaj pozabila; ali že je bilo prepozno, ravno vidi, ko izgine Neža v župnišču med durmi. Počasi gre nazaj v zadnjo sobico in s trepetajočim srcem pričakuje, kar ima priti.

Neža stoji pred župnikom. Blazino s pokritim valjarjem za nudeljne počiva zraven nje na naslanjači.

„Gospod župnik,“ pravi Neža, „tu imam trmoglavega, zakrknjenega pagana; če bi bili tako dobri in bi hoteli poskusiti, ali se dá z njim kaj opraviti, da bi se pustil spreobrniti.“

„Tako, tako?“ se namuzne župnik, „kje pa ste ga potem pobrali?“

„Sevé pri Oniču!“

„Tako! — Je li princezinja?“

„Ne, — princ; povem vam, gospod župnik, pravi hrust; ta bo gotovo še kak general, hočem reči kardinal, ali celo kak škof!“

„Mislite?“ se nasmeji župnik; „kako bo pa potem prihodnjemu škofu ime?“

„Ne vem prav; Oničevi so malo sitni z imenom; kaj pa vi mislite, gospod župnik?“

likor bolj jo bode gospoda spoštovala. Branimo se napadov naših nasprotnikov, pa brez vsega srda in praznega pričkanja. Naše orožje bodi beseda večne resnice, ki uči Nemce kakor Slovence: Quod tibi non vis fieri, nec alteri feceris — česar sam sebi ne želiš, glej da tudi drugemu ne storiš! To je jedino, pa zlato pravilo narodne enakopravnosti. In tako prijatelji, Slovenci, bodi nam geslo našega dejanja in nehanja velikega Avgustina zlata beseda: V potrebnih rečeh nas naj vodi sloga, v dvomljivih svoboda, v vseh pa ljubezen bratovska!

(Konec prihodnjic.)

Dopisi.

Celovec. (Mestna godba.) Vsak zavedni in izobraženi narod ima svoje navduševalne pesmi. Tako Francozi, Angleži, Nemci, pa tudi mi Slovenci. Nemci imajo svojo „Wacht am Rhein“ (Straža na Renu), katero so proglasili za bojno pesem, dasi za Avstrijca pomenja naravnost izdajstvo! Poljaki imajo svojo „Ješče Polska ni zginila“, mi pa svoj „Naprej!“ Nemci pravijo: „Vsak pošten človek mora vse sile za svoj narod in za svoj materini jezik napeti. Kdor tega ne stori, ni pošten.“ Ali, žali bože, Nemec misli, da to velja le za njegovo narodnost, ne pa tudi za Slovence. Slovenec je v njegovih očeh le „bindišar“, — človek manje vrednosti; nekateri celo mislijo, če Slovenec nemški ne zna, še človek ni, enaki nazor, kakor da se še le pri baronu začenja človek. Saj so še izmed onih, katerim je rekel Zveličar: „Pojdite med vse narode,“ nekateri teh misli. — Mi jih zaradi njih „Straže“ ne zavidamo, ali mi tirjamo za nas iste pravice in enakopravnost! Ni je politične in nepolitične slavnosti, da bi Nemci „Straže“ ne peli. Ker pa vojaška godba ne sme te pesmi gosti, so si slavni mestni očetje celovški osnovali svojo mestno godbo. Ker pa to stane veliko denarja, so tako računali: Poreče potrebujejo za svoje letoviške godbo. Toraj jim bomo na teden po dva- ali trikrat godbo pošiljali, in oni nam bodo dobro plačevali. Vsi gostilničarji v mestu in na deželi bodo samo mestno godbo naročevali, kar bo tudi neslo, in nas bo to podjetje malo stalo. Vročekrvni gospodje so celo tako računali, da bo še kaj „profita“. Ali drugače se je zasukalo. Porečani so rekli, da morajo za svojo gospodo vsaki dan koncert (godbo) imeti, gostilničarji pa, da morajo z ozirom na svojo obrt, vojaško in mestno godbo najemati. Toraj so Celovčani sami ostali. A godbo morajo na vsak način imeti. Naročili so si jako dobre moči za godbo, posebno na gosli, manj hvalevredno na piščala. Nekateri so celo strokovnjaki na svojih godalih. To podjetje stane pa veliko denarja. Le računimo: Najeli so sprva 30 oseb: pokazalo se je pa, da je najmanj še 6 pridobiti treba, toraj 36 mož. Vsak mora na mesec vsaj 200 kron dobivati, da more živeti, saj so tudi oženjeni med njimi in kapelnik vleče na mesec več plače, kot drugi. Toraj 36 mož počez po 200 kron na mesec iznaša $200 \times 36 = 7200$ kron; na leto $7200 \times 12 = 86.400$ kron. Vzemimo, da godba zasluži dan na dan 160 kron s koncerti itd. kar je pa visoko računjeno; to iznaša na leto $160 \times 360 = 57.600$ kron.

* Nekaj dnij v letu se mora odšteti radi norme itd.

Toraj plača za 36 mož 86.400 kron
Zaslugek je . . . 57.600 „

Pomanjklej 28.800 kron, to je 14.400 goldinarjev (štirnajst tisoč štiristo goldinarjev). In kakor se govori, ima godba že do zdaj 13.000 gld. deficita ali pomanjkleja. Toraj se račun dobro vjema. Kdo pa plača ta za naše razmere ogromni deficit? Kdo ga bo plačal — pač prazno vprašanje! Davkoplačevalec, to je pač očevidno. Ali ima pa ta od godbe posebne dobrote? Če jo hoče slišati, mora plačati vstopnino. Kaj to, bo dobrohotni bralec rekel, vstopnina stane samo 40 vinarjev. Dobro, če pa gre kdo s soprogo in s tremi hčerkami v koncert, je pa treba samo goldinarček vstopnino plačati; zavživa pa naj on in obitelj samo umetnost na gosli, ali harfo? (Saj Celovečan ni samo s tem zadovoljen, mora biti še kaj tekočega in slastnega za telo. Ur.) Drugi pa poreče: saj svira mestna godba tudi na prostem, pa hodi zastoj poslušat. Res je letos že dva-krat na dreganje „Celovečanke“ pod milim nebom po velikih zaprekah igrala. Ljubi davkoplačevalec, vidiš, če hočeš mestno godbo slišati, moraš plačevati, in če je nočeš slišati, moraš pa tudi plačati. In vse to radi pesmi „Straža“! Res, draga mi pesem! Govori se, da pridejo v mestnem zboru kmalu z natančnim računom na dan. Videli bomo, kakšne številke bodo objavili. Gotovo pa je, da so naši srboriti ultra-Nemci, ko so ustanovili svojo godbo iz gole ohole nagajivosti nasproti vojaštvu, delali račun brez krčmarjev! — V Gradcu, kjer je veliko večja potreba za godbo nego v Celovcu, se mestna godba prihodnje leto opusti. —ž.

Velikovec. (Poštenost velja!) Neki tukajšnji obrtnik, zagrizen nemški „heilovec“, ima slovenskega pomočnika iz Kranjskega (!), katerega ne more dosti prehovlati. S prejšnjimi svojimi pomočniki imel je pa velike težave, ker so bili rudečkarji. Kot trd Slovenec prišel je ta vrli pomočnik semkaj in se je pri nekem drugem tukajšnjem mojstru izuril v svoji obrtniji, pozneje pa je prestopil k zgoraj omenjenemu obrtniku. Pridno zahaja k nedeljski božji službi; tukajšnji rudečkarji so se zaman trudili ga na svojo stran pridobiti, ostal je zvest krščanskemu prepričanju. Vsled njegove spretnosti in pridnosti ga je zgoraj imenovani „heilovski“ obrtnik celo povišal za voditelja svoje obrtnije. Naj tedaj služi ta slovenski mladenci vsem onim zaslepljenim Slovence in izgled, ki mislijo, da, ako se njihovi otroci le nemščinu priučijo, je jim prihodnost že zagotovljena. Zgornji izgled pa kaže, da je le versko mišljenje, poštenost in marljivost podlaga prave sreče. Tudi tukaj veljajo svetopisemske besede: „Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravičnosti, vse drugo bo vam privrženo.“ Slovenci izgojajte svoje otroke v verskem in narodnem duhu, nemščinu se bodo kot brite glave še povsod lahko privadili!

Tinje. (Svoj 93. god) je v krogu svojih duhovnih sobratov praznoval dné 6. avgusta naš ljubljeni preč. g. prošt Lovro Serajnik! Željam, ki so se ta dan izrekle častitljivemu starosti koroških Slovencev, se pridružujemo tudi mi, od srca kličoč: Še na mnoga leta!

Libelice. (Utonil) je dné 17. julija pri Močuli v Dravi 53letni Franc Lisej, ko so sprav-

„Za ime se morate vi sami odločiti.“

„V resnici sem v zadregi.“

„Včeraj je bil Blaž, jutro je Ingenuin in Albuin“, pomaguje župnik.

„Kaj pa mislite, gospod župnik? Blaž, Alivin . . . to so španska imena; cela sosesčina bi se smejala; — najmanj mora biti apostol . . . boljši kup ne storim.“

„Kakor vam drago,“ pravi župnik, „kmalu pride Matija, ta je apostol.“

„Mat—ia—ia—mat—“ naredi Neža, „to je tako kmetsko — kako bi pa bilo, gospod župnik, če bi več apostolov vkup vzeli?“

„Kakor vi mislite?“

„Veste kaj, gospod župnik, vzemimo hitro kar vseh dvanajst!“

„Oho!“ se nasmeje župnik, potem bi mi bilo pač treba narediti novo krstno knjigo; dva apostola menda tudi zadostujeta.“

„Gospod župnik, jaz plačam že za vseh dvanajst“, zatrjuje Neža.

Na tem ni kaj ležee, Grofica,“ odgovarja župnik, „krst sploh nič ne velja? Ostanimo pri dveh apostolih; morda Peter in Pavel, ali Filip in Jakob, ali Simon in Juda.“

„No, Juda, to bi bilo pač najlepše!“ se razgreva Neža, „in druga imena so že stokrat v krstni knjigi.“

„Če hočete pač prav nobel biti,“ pravi župnik, „tako bi jaz že kaj vedel; imenujte dete Franc Jožef!“

Po kratkem premisleku se Neža zadovolji. Med tem, ko župnik zapisuje, pride mežnar. Neža hoče otroka vzeti, a hipoma prav glasno zavpije:

„Gospod župnik, gospod župnik!“

Župnik se radoveden obrne. Ko zagleda mesto otroka valjar za nudeljne, postane nekoliko resen in strog. Neža rije nemirno po blazini, kakor bi bil otrok vendar v njej skrit. Ko vidi župnik osupnjenost žene, se mu izjasni: „Tu imate sevé prav zakrknjenega pagana, s tem bom težko kaj opravil.“

„Coprnija, coprnija“, kriči Grofica.

„Kaj še,“ pravi župnik: „coprnika bo težko najti, tem lažje pa ciganskega šaljivca. Ali nimate nobenega na sumu?“

Tu se zadere žena: „Nac! — Ta teleban, ta malopridnež, ta cigan!“ S temi besedami plane ven pri durih, pustivši blazino in valjar za nudeljne.

Po kratki uri pride Grof s pravim krščencem. Župnik ga oistro pokara; Nacu pa besede ne grejo posebno k srcu in tudi na župniku ni videti prave resnobe; on ni mogel zakriti skrivnega nasmeha. — Popoldne so se pri gostiji veliko smejali. Neže ni bilo. Zgubila je dar govornice. Cele tedne je bil nje mlin zaleden. Ako topli solnčni žarki niso raztopili ledú, tako še danes stoji nje klopotača.

Smešničar.

* Stara narodna pravljica pravi: Nekdaj se je zbralo mnogo vaščanov, da bi se posvetovali, kako bi se zmaščevali nad svojim nasprotnikom. Eni nasvetujejo to, drugi zopet to. „Oženimo ga,“ pravi nek dovtipnež, „saj mu hujšega ne moremo storiti.“ — „Dà, oženimo ga,“ pristavi na to nekdo drugi, „in kar s tremi ženami, da bo imel že na tem svetu — pekel.“

ljali les v vodo. Truplo so našli dné 27. julija blizu Spod. Dravograda.

Grebinij. (Požar. — Šola.) V nedeljo 4. t. m. zvečer okoli 10. ure smo videli proti jugu žar. Gorelo je, kakor smo drugi dan izvedeli, pri Grilcu pri sv. Lovrencu. Pogoreli so skedenj in hlev. Zgoreli sta tudi dve breji svinji. Ogenj je nastal v skednju. Kmet že tri leta ni bil zavarovan. Kako je ogenj nastal, se ne vé. — V pondeljek dné 27. julija so šole v Grebinju zopet odprli. Radi osepnic in oslovskega kašlja so bile šest tednov zaprte. Bolezni so sedaj pri nas in okolici ponehale. Otrók je na kašlju v enem mesecu štirinast umrlo, posebno prav majhnih.

Spodnji Rož. (Razno.) V torek dné 6. avg. so v Svetnivasi našli mrtvega Martina Incko-ta; žganje ga je umorilo; bil je star še-le 28 let. Kakoršno življenje, takošna smrt; brezbožno življenje — smrt brez Boga. — Dné 4. avgusta so imele požarne brambе spodnjega Roža svoj "Bezirksfeuerwehrtag" v Medborovnici. Čudno, da c. k. okrajno glavarstvo ovi shod ni prepovedalo, ker je v Medborovnici škrlatica med otroci in otroci niti v šolo ne smejo hoditi. Pa če bi Slovenci napravili shod, tedaj je pa že bolezen na parklih dovolj, da se shod prepove! Kaj ne, gosp. baron Mac Nevin?!

Beljak. (Planinska koča na Zahomski planini.) Vzamem kolo in kolesarim v Zilsko dolino, obiskat rodoljuba v Zahomcu, gospoda Milonika p. d. Korena, kateri je tudi ud zilske podružnice slovenskega planinskega društva. Po daljšem govoru pripoveduje mi, da je sezidal na Zahomski planini novo kočo. Stala ga je mnogo truda in denarja in je namenjena v prvi vrsti letoviščarjem, kateri želijo uživati zdrav in svež planinski zrak, v drugi vrsti pa planincem, kateri bodo hodili na Zahomsko planino. Koča obsega štiri sobe in kuhinjo in je naprava jako lepa ter je skrbljivo tudi za dobro hrano in pijačo, tako da ni nobenega pomisleka, podati se gor na letno stanovanje. Koča leži v primeri tako visoko, kakor sv. Višarje in je od Zahomca gori tri ure hoda. Pride se pa gori tudi od postaje Žabnice državne železnice in je pot od tam še nekaj krajša. Slavnostna otvoritev te koče, ki se bode imenovala Milonikova koča, se vrši jutri na praznik Velike gospojnice dné 15. avgusta. Svoječasno bomo kočo še natančneje popisali.

Novičar.

Na Koroškem.

Pozor posojilnice! Mi koroški Slovenci smo naše mogočne nemške sodeželane z ustanovitvijo mnogoštevilnih posojilnic prehiteli. Te posojilnice naj bodo naš ponos, njih napredek naša prva skrb! Brez pouka pa ni napredka in ta pouk nam nudi zveza slovenskih posojilnic v Celji na shodu dné 29. t. m. v Celovcu, katerega se udeležite posojilnice vse!

Vojaštvo. V sredo dné 7. avg. je obhajal pešpolk št. 17. spomin slavne bitke pri Jajcah. V mestni farni cerkvi je bila slovesna služba božja s slovenskim nagovorom. V petek dné 9. avg. odšel je imenovani polk preko Železne Kaple in Jezerskega k vojaškim vajam na Kranjsko. Tja so isti dan odšli preko Ljubelja tudi lovci. — Huzarji so imeli dné 3. in 4. avg. na vresu veliko dirko.

Iz uradnega lista. Razpisana so: učiteljsko mesto na Radišah do 31. avg.; učiteljsko mesto v Tunelu do 20. avg.; učiteljsko mesto na Ojstrici do 31. avg. Mesto babice na Jezerskem do 20. avg.

Umetniški štipendij je sprejel od vlade vrloznani naš pisatelj, čast. g. Fr. Ks. Meško, provizor v Št. Danijelu. Čestitamo!

Duhovske stvari. Novi stolni dekan, preč. g. Karol Elsler, in stolni školastik, preč. gosp. dr. Müller, bodeta umeščena dné 17. t. m. — Župnija Št. Štefan na Grobniškem polju bo oskrboval č. g. Steiner, župnik v Hohenfeldu. — Razpisana je župnija Radiše in I. Fišingerjev kanonikat v Velikovecu do dné 14. septembra.

Drobiž. V Sattendorfu se je obesil vojak Mitterer brambovskega polka, ko je bival pri svojih stariših na odpustu. — V Heftu pri Hüttenbergu bodo zopet ustavili en plavž. Okrog 100 delavcev zgubi vsled tega delo.

Po slovenskih deželah.

Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate, figovo in sladno kavo v Ljubljani se je otvorila dné 7. avgusta 1901. To važno narodno podjetje gospoda Ivana Jebačina, trgovca, tovarnarja in zalagatelja kavinih pramesi v prid družbe sv. Cirila in Metoda je blagoslovil družbin prvomestnik, preč. g. mons. Tomo Zupan. Vsak Slovenec mora najiskrenejše pozdravljati to novo tovarno, ker je zadelala precejšnjo vrzel na polju narodne obrti in bo dajala zaslužek le domačinom. Če pripomnimo, da se samo na Kranjskem vsako leto porabi 300 vagonov kavine pramesi (cikorije),

ki dohaja večinoma iz drugih dežel, kjer ostaja dobiček in kamor se plačuje delo izdelovanja, bo vsakteremu jasno, da gre mnogo našega denarja v žep tujemu podjetniku mimo domačih, dela pogrešajočih rok. Z domačim podjetjem pa se koristi tudi družbi sv. Cirila in Metoda. Ta bi dobivala od zgoraj navedene letne množine po 30.000 gld. ali 60.000 kron letne podpore samo s Kranjskega; približne dohodke pa bi dajale ostale slovenske dežele. Tu in v drugih predmetih, ki se izdajajo v družbin prid, je skrit velik naroden zaklad. Slovensko rodoljubje! Sezaj po njem, polagaj ga na domovinski altar! In s takimi sredstvi razvilo bi se naše šolstvo ob jezikovnih mejah tako, kakor si je najrodoljubnejše slovensko srce le želeli more. Ko še omenjamo, da je gosp. Ivan Jebačin povodom blagoslovljenja svoje tovarne daroval družbi sv. Cirila in Metoda 400 kron, izekamo ob enem domoljubno prošnjo: Slovenke in Slovenci! Rabite, zahtevajte, priporočajte vselej in povsod le te izborne izdelke domače obrti v čast in ponos slovenskemu imenu, v korist slovenskega dela in v prospeh vseslovenske šolske družbe!

Naša gospodarska organizacija.

Gospodarska zadruga v Sinčivasi.

"Kar kmalu zraste, kmalu neha."

Naše gibanje. Znova se začne delovanje zadruga; letina bo menda, Bogu hvala, dobra, in upati je večjega prometa, kot je bil lani. Vsakogar zadovoljiti ni bilo mogoče, napredovali smo pa vendar-le in marsikaj poskusili, kar nam bo v bodoče v prid.

Treba glavne stvari zopet pripomniti: Zadruga ni kupijsko podjetje, ona ni prekupec, ki dela za-se, marveč skupina, ki ima delati za vse. Če bo kaj dobička, bo prišel vsem v prid, če bi bilo veliko škode, morali bi jo plačevati deležniki, to je udje. Na polju še ne veš, če si sejal, ali bo obrodilo ali ne, ali bo zraven kaj zaslužka, ali ne; pri prodajanju je ravno taka, včasih se kaj zasluži, včasih kaj izgubi. Če se le toliko zasluži; da je za hlapec in obresti, bomo zadovoljni; toliko pa moramo zaslužiti. Pričetek je težak, a od leta do leta se bo lažje delalo in v teku kakih pet let bo šlo vse gladko.

Zadruga jemlje blago le od združnikov. Kdor ni ud, in noče ud postati, naj ne prihaja. Ud postane, kdor podpiše pristopni list; delež v znesku 10 kron bi moral vsakteri takoj vložiti, a da se ljudem pristop olajša, rekli smo, da bomo deleže od dobička (zaslužka) odračunavali.

Zadružne knjige s pravili se dobijo za znesek 50 vinarjev v uradu zadruga. Dozdaj smo jih zastoj dajali, ker je pa zadruga še pasivna, jih bomo v bodoče za 50 vinarjev vračunavali. Kdor je združnik, jamči (stoji dober) za 200 kron škode. To se pravi, če bi zadruga kdaj izgubila kje, recimo 20.000 kron, kar pa skoro ni mogoče, bi se morala ta izguba poplačati z deleži, ki so vplačani v znesku 22.000 kron, in če bi bilo izgube stotisoč kron, potem bi 500 združnikov moralo vsak po 200 kron plačati — kar pa nikdar mogoče ni. To je tisto poroštvo, o katerem se toliko govori. Pri posojilnicah je vsakteri združnik porok z vsem premoženjem in ne samo z 200 kronami, in menda se nikdo ne pomišlja prekorištnim posojilnim društvom pristopiti, kaj bi bilo ljudi potem pri zadrugi strah, ko je poroštvo 50-krat manjše.

Od združnikov bo skladišče prejemale vsaktero blago, dokler ne pride kaka zavira pri oddajanju; če pride taka ovira, potem naj ljudje ne pravijo, zakaj pa je zadruga, če tega ne prejema; zadruga ne sme v škodo delati in mi moramo na vsak način priti vsaj prihodnje leto do popolnoma aktivnega računa; mi moramo stroške popolnoma poravnati.

Volna in vetrinjsko sukno. Sprejemanje volne smo zdaj n. pr. ustavili. Na jesen dobimo v zalogo izborno vetrinjsko sukno, ki jo dobimo za volno, katero smo omenjeni tovarni oddali. Vetrinjska tovarna nam je volno v 4 vrste razvrstila, in te imajo ceno od 50 do 80 kr. Kdor hoče volno zamenjati za sukno, jo more potem prinesiti, a za denar je ne bomo jemali. Vetrinjsko sukno se bo dobivalo pri nas tako po ceni, kot nikjer drugod, in da bodo ljudje vedeli, po kakšni ceni se oddaja, ter ne bodo mislili, da jih obje izkorišča, pridejana bo vsakemu zavozu sukna karta s ceno, katera karta bo podpisana od gospoda blagajnika V. Podgore-a. Cene bodo najnižje kot mogoče, od teh se ne bo odpuščalo nič več.

Vetrinjsko sukno je sicer nekoliko dražje, kot roba iz drugih tovarn, a ono slovi po svoji trpežnosti (solidnosti) v celi Avstriji, in jasno je, da moramo podpirati domačo obrt (industrijo), potem bo industrija podpirala tudi kmeta. — Tudi častita duhovščina lahko dobi v zadrugi sukno za obleke; sukno ni tako elegantno kot kamgarn, a čedno, popolnoma črno, ali nekoliko sivkasto sukno

za celo obleko (dolgo sukno, pantolon in telovnik) stane le 11 gld. 55 kr. Dopošilja se tudi po pošti.

Prodajalnica. Priporočamo čast. duhovščini tudi prodajalnico Mojsterl, ki je v združni hiši. Prodajalnica je last gospe Mojsterl. Zadruga je stvar tako uravnala, ker bi si s konzumnim društvom preveč sovražnikov nakopala. V konzumnem društvu smejo kupovati le združniki, v prodajalni pa lahko kupuje vsakdo. Zadruga bo od prodajalnice imela velik dobiček: 1. Nam mora lastnik prodajalnice oskrbovati poslovodstvo zadruga; 2. bo prodajalnica, kakor hitro bo imela toliko zaslužka, morala plačevati najemščino za prostor; 3. pa moremo trgovce, od katerih se dobiva prodajalnično blago, siliti, da od nas jemljejo razne pridelke: fižol, oves, moko, pšeno itd. Kmetje kupujte po močeh v naši prodajalnici, če ima kdo kak vzrok, biti nezadovoljen, naj naznani odboru, in ta bo stvar popravil. Včasih pač tudi lastnika prodajalne kaka tvrdka namaže in slabšega blaga ne more stran vreči, marveč je mora ceneje prodati; polagoma pa se bodo našli dobri viri, da bomo mogli ljudi res zadovoljiti. — Prodajalnica je za nas tako važna, da brez nje zadruga obstati ne bi mogla. Kajti zaslužek pri žitu nam obresti in hlapec ne plača, zadruga bo pa lahko obstala, če nam kmetje in vzlasti čast. duhovščina ostane naklonjena.

Za kovače. Pred nekaterimi tedni se je oglasil v zadrugi nek kovač ter prosil, da bi zadruga za kovače v okolici skupno naročevala oglje po vagonih. Zadruga je pripravljena našim rokodelcem ustreči, če kovači pridejo napovedat, koliko oglja (englische Staubkohle) potrebujejo in če se pismeno zavežejo, da bodo oglje odjemali po taki ceni, da zadruga ne bo imela škode.

Združite se! Kmetje, oklepajte se zadrug, akoravno v pričetku ni videti Bog si ve kakšnega dobička. Najbolj tare kmeta slaba žitna cena, ki ni primerna stroškom, ki jih ima kmet pri pridelovanju. Stroškom pa cena ni primerna, ker cené ne delajo kmetje poljedelci, marveč žitne borze — kjer kmetov ni. Kedar bodo kmeti vsi v zadrugah združeni, potem bodo borzo vladali oni, in stavili cene, ki jim bodo omogočile obstanek. To je veliki cilj zadrug, vse drugo je malenkostno v primeru s tem ciljem. Ne dajte se od tega cilja odvrčati po nobeni zapreki.

Gospodarske stvari.

Hranjenje žita. (Konec.)

V žitnici moramo varovati žito raznih škodljivcev in močeh. Paziti moramo, da strop (streha) ne pušča in da ne curlja deževnica ali snežnica na žito. Zmočeno žito postane hitro plesnivo; lahko nam pa tudi izkali. Če pride slučajno mokrota do žita, je treba mokro žito odgrabiti in posušiti. Veliko škodo nam lahko prizadevajo različne živali, kakor golobje, vrabiči, miši in podgane. Miši in podgane, ki so včasih prav udomačene škodljivke v žitnici, zatiramo še najbolj uspešno z dobrimi mačkami. Tudi pastir (mišnice, skopce) je dobro nastavljeti.

Najhujša naša sovražnika v žitnici sta pa črni žitni rilčkar in žitni molj.

Črni žitni rilčkar ali žužek, tudi žizek, je mičken in droben hrošček (kebrček) temnorjave barve. Na koncu glave ima tenek rilček, s katerim se zajé v trda žitna zrna.

Ta mrčes dobivamo pozimi ali v prvi pomladi v prašnih kotih, po razah v tleh in po tramih, kjer prezimuje. Spomladi se vzbudi in samica leže v zrnje po eno jajce, najrajši na pšenico ali rž, pa tudi na ječmen in koruzo. Iz teh jajčec se izvalé majhni črvički (ličinke), ki se zavrtajo v zrnje, katerega popolnoma izglojejo, tak da ostane le prazen mešček. Dorastla ličinka se v izglojenih zrnih zabubi, in meseca malega srpana izleže iz zabubane ličinke hrošček, ki se zopet plodi, tako da nastane iz tega rodú pred zimo še en zarod, ki potem prezimi. Ker se žužek hitro množi, nam z izjedanjem zrnja lahko napravi silno veliko škodo. In kar je pri tem škodljivcu še posebno nevarno, je to, da ne dela škode na vrhu kupa, temveč znotraj v kupu, na dnu ali v kotih, tako da ga niti opaziti ne moremo. Skriva se pa zaradi tega bolj globoko v kupe, ker ljubi toploto in mir.

Da se ti ta škodljivec ne pritepe v žitnice, skrbi, da bo žitnica čista, zračna in svetla. Žito pa obračaj in premešaj! Staro žito je treba zvezati ali preprihati na čistilnem mlinu. Razpoke po tramih in raze (špranje) po tleh je dobro zamazati z apnom ali katranom. Smeti je skrbno odstraniti iz kotov, izkratka, paziti moroš na največjo snago. Če se je pa ta škodljivec prikazal, ga je treba uničiti. Napadeno žito je takoj spraviti iz žitnice in prenesti na drug prostor. Žužke uničimo s tem, da polagamo v žitnico suknene ali volnene cunje, ovjejo kožo ali kaj takega; to jih privabi, da se poskrijejo in zbirajo. Tukaj jih lahko zalotimo in

pohodimo. Posebno spomladi je čas za tako delo. Ako imamo le malo napadenega žita, zatremo škodljivca s tem, da spravimo žito v krušno peč, katera pa ne sme biti pregorka; toplina naj znaša kvečjemu 50° po Celziju. V tej vročini žito ostane še kaljivo, keberčki in zalega se pa zamori.

Žitni molj je majhen metuljček, ki po dnevu mirno sedi po stenah žitnice. Spretni krili sta srebrnobeli in imata po sebi rjave in črne lise. Zadnji krili sta sivkasti in ene barve. Metuljček se pokaže v poletju, navadno meseca rožnika. Samica leže jajčeca na žitno zrnje, in sicer na vsako zrnje po eno ali dve jajci. Ko je s tem gotova, pogine. V dveh tednih se izvalé iz teh jajčec belim črvičkom podobne gosenčice (ličinke), ki začno dobsti zrnje in razjedati moko. Od enega zrnja gre gosenčica na drugo in pri tem prepredje zrnje z nekako nitkasto prejo, po kateri je videti vse polno njenega blata. Ker se vse to godi na vrhu žitnega kupa, spoznamo na tej preji hitro tega škodljivca. Moljavo žito se navzame smradu od blata, in zaradi tega je moka iz takega žita zaduhla. Jeseni (meseca kimovca) zleze gosenčica v kak kotiček na tleh ali na steni, kjer se zaprede in prezimi. Še le spomladi se potem zabubi, in v zgodnjem poletju se iz bube izleže metuljček.

Tega škodljivca se varujemo ravno tako, kakor žuška. Kar sem prej povedal, ravno to velja tudi o žitnem molju. Obracanje žita in snaga največ pomaga! Če se je pa žitni molj (metuljček) prikazal, uničujemo ga s tem, da v žitnico nastavljamo škafe, polne vode. Leteči metuljčki se radi love v vodi, kjer se jih mnogo potopi. Lovimo jih tudi s tem, da gremo zvečer z lučjo v žitnico; okoli luči radi frfrajo, in pri tej priliki jih lahko mnogo ujamemo in zmastimo. Moljavo žito je z vrha odgrabit in prepražiti v krušni peči, predno ga daš v mlin. Ostali kup pa pokrij z mokro rjuho, na kateri se rade zbirajo gosenčice, če jih je še kaj ostalo v žitu.

Zoper žitne škodljivce obešajo mnogi gospodarji tudi močno dišeče rastline v žitnico, kakor n. pr. pelin, da jih odganja duh, ki jim je zopern. Če se je žuška ali žitni molj močno ugnezdil, potem je žitnico izprazniti najmanj za eno leto; tla je med tem oprati s hudim lugom, stene odrgniti in pobeliti z apnom, razpoke in raze pa zamazati z apnom ali s katranom.

Žitnico moramo med letom večkrat posnažiti z metlo, da se ne morejo v njej nabirati nikake smeti, prah, pajčevina itd. Posebno skrbno jo je očistiti, predno spravljamo v njo novo žito. „Kmet.“

Tržne cene.

V Celovcu, dne 8. avgusta 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica	9	98	12	48	— konj
rž	8	73	10	92	3 pitani voli
ječmen	7	26	9	7	56 vprežnih volov
oves	6	4	7	55	2 junca
tursica	8	50	10	62	87 krav
pšeno	15	—	18	75	1 telica
proso	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir	1	80	2	92	— prascev
leča	—	—	—	—	
ajda	7	10	8	87	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 225 K do 300 K, krave po 160 K do 290 K. Sladko seno je meterski cent po 4 K 80 v do 5 K 80 v, kisló seno po 3 K 40 v do 4 K 80 v, slama po 3 K 20 v do 4 K 20 v.

Promet je bil srednji, kupčija precej živahna.

Velikovec, dne 7. avgusta. Prignali so: 236 volov, 115 krav, 2 teleti, 8 telic. Cena za pitano živino 60 do 64 kron, za vprežno živino 52 do 58 kron za meterski cent žive vage. 62 ovc, 50 svinj, 2 kozi. Promet je bil srednji.

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vložna številka; d. ob. = davčna občina.)
Celovec. Dne 27. avg. ob 10. uri, izba št. 85., Miklavčeva kmetija v Tuzah, vl. št. 3., d. ob. Radiše. Cena 9315 kron, najnižja ponudba 6392 kron.
Dobrlavas. Dne 27. avg. ob 9. uri, Lušinovo posestvo vl. št. 40., d. ob. Bela. Cena 999 kron, najnižja ponudba 668 kron.

Loterijske številke od 10. avgustaa 1901.

Linc 35 27 53 54 26

Trst 2 10 59 69 83

Lepe slovenske razglednice

prodaja
A. Raunecker, knjigotržec v Celovcu
 (na novem trgu).
 Slovenci! Poslužujte se le slovenskih razglednic!

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

NAZNANILA.

Najnovije in praktične
domače mline,
 zelo trajne, ki se dajo lahko goniti z vsako silo in ki zmeljejo trikrat več, nego navadni mlinci s kamni ali z valjarji, kakor tudi vse stroje za kmetijstvo, posebno za sedanji čas, kakor: gepelne, mlatilnice, škoporeznice itd., prodaja po najnižji ceni ter jamči za dobro blago in lahki tir **Josip Božič** p. d. **Telian**, posestnik v Vancavasi. Pošta Grabštanj (Grafenstein) na Koroškem.

Trgovskega dečka
 sprejme takoj **D. Pichler**, trgovec s specerijami v Celovcu (Schulhausgasse).

Janez Lavrič in Peter Aleš,
lončarja v Hodišah, pol ure od Vrbskega jezera, priporočata slavnemu občinstvu svojo **bogato zalogo pečij, štedilnih ognjišč in vseh v to stroko spadajočih rečij,** po najnižjih cenah in boljše kot drugod. Slavnemu občinstvu postregla bodeta vedno z najboljšim blagom.

Neobhodno potrebno za gospodarstvo!
Dr. Rosa balzam
 za želodec,
 iz lekarne B. FRAGNER-ja v PRAGI,
 je že 30 let splošno znano **domače zdravilo,** katero pospešuje tek, olajšuje prebavo in lahko odvaja. Pri rednemu vporabljanju ojačuje prebavne organe in je **drži v pravem toku.** Velika steklenica 2 kroni, mala 1 krono. Ako se prej vpošlje 2.56 K, pošlje se velika steklenica, in za 1.50 K mala steklenica franko na vse postaje avstro-ogerske države. **Pozor! Vsi deli zavoja imajo zraven natisnjeno in zakonito priznано varstveno znamko.**

Pražko hišno zdravilo,
 iz lekarne B. FRAGNER-ja v PRAGI,
 je staro, najprej v Pragi uporabljavano hišno zdravilo, katero vzdržuje rane čiste in jih tudi obvaruje nečistobe ter ublažujoče deluje na vročino ter bolečine. V škatljah po 70 in 50 v, s pošto 12 v več. Ako se vpošlje 3.16 K, se pošlje 1/2 škatljice, za 3.36 K 1/3 škatljice, za 4.60 K 1/4 škatljice, za 4.96 K 1/5 škatljice franko na vse postaje avstro-ogerske države. **Pozor! Vsi deli zavoja imajo zraven stoječo in zakonito priznано varstveno znamko.** Glavna zaloga: **lekarne B. Fragner-ja,** c. in kr. dvornega zalagatelja, „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, št. 333. Po pošti se razpošilja vsak dan. Zaloge v lekarnah Avstro-Ogerske.

Dr. Alojzij Kraut,
 odvetnik v Celovcu,
 na benediktinskem trgu št. 4., I. nadstropje.
Uradne ure so od 1/9. do 12. ure zjutraj in od 3. do 6. ure popoldne.
 Ob nedeljah je pisarna zaprta.

Doktorja pl. Trnkóczyja
 že mnogo let izvrstno preizkušana zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja
lekarne Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.
 Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzetjem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.
 Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nerвозne, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Doktor **pl. Trnkóczyjev Kakao sladni čaj** priporočila kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.
 Dalje se priporočila: **Doktorja pl. Trnkóczyja Želodečne kapljice.** Izborno sredstvo za želodec. Pomirjuje, krepi, utešuje bolešt, vzbuja tek, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.
Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin želodca, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezni, ki morejo nastati vsled zapeke, napenjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — **Pocukrene kroglice.** Škatla 80 h, tri škatle 2 K.
Prsni, pljučni in kašljevi sok ali zeliščni sirup, prirejen za lahko raztvarljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša ból in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.
Drgnilni ali udov cvet (Gichtgeist) priporočilje je kot ból utešujoče, lajšajoče drgnenje v križu, rokah in nogah, kot novo pozviljajoče drgnenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura zoper kurja očesa,
 preizkušeno sredstvo proti bolešnim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba bolno mesto s priloženim čopičem zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.
 Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na **dr. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.**
 Doktorja pl. Trnkóczyja **Živinski redilni prašek** za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljavan, kedar živina noče žreti, pri kravah da se izboljšuje mleko. Zavojček z rabilnim navodilom 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.
Prasičji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prasiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolašce. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.
 Pozor! Če kdo od teh sredstev želi tudi samo jednega, se tudi to zahtevano sredstvo pošlje takoj s poštnim povzetjem.

Za porabo sadja. Za pridelovanje vina.
Stiskalnice za sadni mošt za grozdno vino
 s stalno delujočim dvojnimi tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules“. Jamčimo za najvišjo zmóžnost, do 20 odstotkov višje, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.
Sadni in grozdni mlinci. Stroji za obiranje sadja. Popolne naprave za pridelovanje mošta, stalne in za prevažanje. **Stiskalnice in mlinci** za pridelovanje sadnih sokov. **Sušilnice** za sadje in zelenjad, lupilce in rezalnice, najnovije **samodejne patent-brizgalnice** za grozdje in rastline „Syphonia“, izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v naj-novejši, najbolj izvrstni in priznано najboljši sestavi
PH. MAYFARTH & Comp. c. kr. izključj. privilegirana tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par. **Dunaj, II/1 Taborstrasse št. 71.** Obdarovani z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami. **Obširni ceniki in mnoga priznalna pisma se delijo zastoj.** — Zastopniki in prekupci strojev se iščejo.

